

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1MOBdo/1/2014
Identifikačné číslo spisu:	4412228006
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Seman
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4412228006.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Inter Cars Slovenská republika s. r. o., so sídlom Ivánska cesta 2, 821 04 Bratislava, IČO: 35 938 111, práv. zas.: JUDr. Emil Molnár, Advokátska kancelária Dr. Molnár & Partners, Záhradnícka 9, 811 07 Bratislava, proti žalovanému: L. O E R N, so sídlom Krajná 99, 940 01 Nové Zámky, IČO: 22 804 994, o zaplatenie 249,54 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 15Rob/406/2012, na mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti platobnému rozkazu Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 20. decembra 2012, č. k. 15Rob/406/2012-14 v časti výroku o náhrade trov konania, v spojení s uznesením Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 26. februára 2013 č. k. 15Rob/406/2012-18, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Okresný súd Nové Zámky platobným rozkazom zo dňa 20. decembra 2012 č. k. 15Rob/406/2012-14 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 249,54 eur s 9,25%-ným ročným úrokom z omeškania od 11.04.2009 až do zaplatenia, 16,50 eur titulom náhrady iných trov konania (súdny poplatok) a 35,05 eur titulom náhrady trov právneho zastúpenia v lehote 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu, alebo aby v tej istej lehote podal odpor.

Na odvolanie žalobcu voči výroku o trovách konania Okresný súd Nové Zámky uznesením zo dňa 26. februára 2013 č. k. 15Rob/406/2012-18 platobný rozkaz v napadnutej časti potvrdil s odôvodnením, že nakoľko z predmetu sporu je zrejmé, že v danom prípade ide o drobný spor, súd správne znížil zjavne neprimerané trovy uplatnené žalobcom. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 19.03.2013.

Proti uzneseniu predmetnému Okresného súdu Nové Zámky podal generálny prokurátor Slovenskej republiky dňa 18.02.2014, (ďalej len „generálny prokurátor“ alebo „dovolať“) v zákonom stanovenej lehote na podnet žalobcu mimoriadne dovolanie, a to v rozsahu výroku o náhrade trov konania platobného rozkazu Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 20.12.2012 č. k. 15Rob/406/2012-14 v

spojení s uznesením Okresného súdu Nové Zámky, ktorý platobný rozkaz v napadnutej časti potvrdil. Dôvod dovolania dovolateľ vymedzil ustanovením § 243f ods. 1 písm. b/ a c) O. s. p., teda že konanie je postihnuté inou vadou, v dôsledku čoho rozhodnutie vo výroku o trovách spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolateľ v mimoriadnom dovolaní poukázal na ustanovenia § 1, § 2, § 3, § 142 ods. 1, § 150 ods. 2, § 157 ods. 2, § 167 ods. 2, § 200ea ods. 1, § 243e ods. 1 a § 243f ods. 1 písm. b/ a c/ O. s. p. a namietol, že Okresný súd Nové Zámky sa uvedenými ustanoveniami dôsledne neriadil.

V nadväznosti na § 243f ods. 1 písm. b/ a c/ O. s. p., v zmysle ktorého mimoriadne dovolanie je prípustné proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ak rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, poukázal na nesprávne právne posúdenie okresného súdu pri posudzovaní podmienok podľa § 150 ods. 2 O. s. p., keď tento toto zákonné ustanovenie na daný stav iba mechanicky aplikoval vzhľadom na charakter sporu (drobný spor). Podľa dovolateľa toto zákonné ustanovenie presne nedefinuje pojem „neprimerane vysoké trovy konania k uplatnenej pohľadávke“. Dovolateľ poukazuje na to, že v zmysle komentára k § 150 ods. 2 O. s. p. neprimeranosť zásadne znamená, že náhrada trov konania prevyšuje uplatnenú pohľadávku, pričom súd môže (nemusí) znížiť alebo nepriznať túto náhradu trov. Z toho možno vyvodíť, že súd tak neurobí, ak trovy konania boli spôsobené neúspešným účastníkom konania, najmä jeho nedisciplinovanosťou v plnení záväzkových vzťahov vyplývajúcich z uzatvorených zmlúv, respektíve nedisciplinovanosťou spočívajúcou v nerešpektovaní úkonov procesného súdu. Súčasťou práva na spravodlivý proces je aj povinnosť súdu svoje rozhodnutie náležite, t. j. úplne, výstižne a presvedčivo odôvodniť, čo sa v danom prípade nestalo. Preto má dovolateľ za to, že konanie o odvolaní žalobcu ohľadom výroku o trovách konania je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Bolo by v rozpore s princípmi spravodlivosti nerešpektovať v drobných sporoch, s ohľadom na ust. § 150 ods. 2 O. s. p., kritérium účelnosti vynaložených trov konania a pripustiť situáciu, že v drobných sporoch by sa účastníkovi ekonomicky neoplatilo domáhať sa svojho práva súdnou cestou a zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie advokátom. Súd sa v odôvodnení rozhodnutia o odvolaní žalobcu podľa dovolateľa vôbec nevysporiadal s otázkou neprimeranosti trov právneho zastúpenia voči pohľadávke, keď tieto predstavovali len 28,09% z istiny a v danom prípade nešlo o takzvanú „formulárovú“ žalobu. Vzhľadom k uvedenému dovolateľ navrhuje označené súdne rozhodnutia v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Nové Zámky na ďalšie konanie.

K mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora sa v súlade s § 243i ods. 1 O. s. p. písomne vyjadril žalobca. Uvádza, že v plnom rozsahu súhlasí s podaným mimoriadnym dovolaním a pridrižiava sa dôvodov v ňom uvedených ako aj dôvodov uvedených v podnete na podanie mimoriadneho dovolania zo dňa 02.09.2013. Navrhuje, aby dovolací súd vyhovel mimoriadnemu dovolaniu, a aby rozhodol tak, že zmení platobný rozkaz Okresného súdu nové Zámky v napadnutej časti tak, že uloží žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov prvostupňového konania vo výške 70,10 eur a iných trov konania vo výške 16,50 eur, náhradu trov odvolacieho konania vo výške 22,32 eur a náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní vo výške 71,23 eur, alternatívne, aby rozhodol spôsobom navrhnutým v mimoriadnom dovolaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas osobou oprávnenou na podanie tohto opravného prostriedku (§ 243g O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 1 O. s. p.) najskôr skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa. Dospel k záveru, že dovolanie je potrebné podľa § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. a § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. odmietnuť.

Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f O. s. p.), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami,

podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O. s. p.). Mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 O. s. p.). Mimoriadne dovolanie podáva generálny prokurátor na dovolacom súde do jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia súdu (§ 243g O. s. p.).

Generálny prokurátor mimoriadnym dovolaním napadol platobný rozkaz Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 20. decembra 2012 č. k. 15Rob/406/2012-14, a to v časti výroku o náhrade trov konania, v spojení s uznesením Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 26. februára 2013 č. k. 15Rob/406/2012-18. Predmetným uznesením okresný súd postupom podľa § 174 ods. 2 O. s. p. potvrdil napadnutý výrok o náhrade trov konania platobného rozkazu. Generálny prokurátor prípustnosť mimoriadneho dovolania odôvodnil tvrdením, že rozhodnutiami Okresného súdu Nové Zámky vo výroku o trovách konania bol porušený zákon a vyžaduje to ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami než mimoriadnym dovolaním.

Ustanovenie § 243e ods. 1 O. s. p. taxatívne vymedzuje podmienky, za ktorých existencie je generálny prokurátor oprávnený podať mimoriadne dovolanie. Z tohto ustanovenia zákona jednoznačne vyplýva, že uvedené podmienky musia byť naplnené kumulatívne. Ochrana poskytovaná mimoriadnym dovolaním je prípustná len subsidiárne, t. j. vtedy, ak osoba, ktorá sa domáha podania mimoriadneho dovolania neúspešne využila všetky zákonom dovolané a efektívne prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov alebo takéto právne prostriedky nemala k dispozícii. Mimoriadne dovolanie bolo podané voči výroku platobnému rozkazu o trovách konania, kedy Okresný súd Nové Zámky uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania v celkovej výške 51,55 eur. Na odvolanie žalobcu Okresný súd Nové Zámky, ako súd odvolací, potvrdil v napadnutej časti platobný rozkaz. Z ustanovenia § 238 ods. 5 veta práv vyplýva, že vo veciach, v ktorých je napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy, nie je prípustné dovolanie. Z toho dôvodu dovolací súd dáva dovolateľovi za pravdu, že ochranu práva právnickej osoby (žalobcu) v tomto prípade nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, nakoľko žalobcu využil svoje právo na odvolanie sa voči výroku o trovách platobného rozkazu, avšak podanie dovolania mu zákon neumožňuje. Jedna z podmienok podania mimoriadneho opravného sprostriedku je tak naplnená, predpokladom úspešnosti mimoriadneho dovolania je však kumulatívne naplnenie predpokladov formulovaných v ust. § 243e ods. 1 O. s. p..

Dovolateľ namieta v podanom mimoriadnom dovolaní vadu konania Okresného súdu Nové Zámky podľa ust. § 243f ods. 1 písm. b/ a c/ O. s. p., konkrétne nesprávnu aplikáciu súdu ustanovenia § 150 ods. 2 O. s. p., ktorá mala za následok nesprávne právne posúdenie veci.

Podľa § 150 ods. 2 O. s. p., ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť.

Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze z 21. mája 2014, sp. zn. I. ÚS 759/2013 konštatuje, že ustanovenie § 150 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku je ustanovením s tzv. relatívne neurčitou hypotézou ponechávajúcou na zvážení súdu, či trovy konania sú voči uplatnenej pohľadávke neprimerané, resp. čo vôbec pod neprimeranosťou treba rozumieť. Ide teda o také ustanovenie, ktoré dáva relatívne široké medze pre sudcovské uváženie, resp. sudcovský zmysel pre spravodlivosť.

Procesné predpoklady na podanie mimoriadneho dovolania upravuje ustanovenie § 243e ods. 1 O. s. p. Týmito predpokladmi, ktoré musia byť splnené kumulatívne, sú okrem podnetu účastníka konania (osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím) a zistenia, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, že podanie mimoriadneho dovolania vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a že túto ochranu nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Ostatne uvedený predpoklad znamená neprípustnosť mimoriadneho dovolania v prípade, keď požadovanú ochranu práv a zákonom chránených záujmov

fyzických osôb, právnických osôb a štátu možno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, najmä návrhom na obnovu konania, dovolaním podaným účastníkom konania, návrhom na zrušenie uznesenia o predbežnom opatrení, ako aj v prípadoch, keď zrušenie alebo zmenu rozhodnutia možno dosiahnuť inak.

Judikátúra ústavného súdu zastáva stabilne názor, že mimoriadne dovolanie predstavuje výnimku z pravidla stability súdneho rozhodnutia vyjadreného jeho právoplatnosťou. Podstatou tejto výnimky je účel mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým je jeho výnimočné použitie s cieľom presadiť vecnú správnosť a spravodlivosť súdneho rozhodnutia v odôvodnených prípadoch. Uvedený účel môže mimoriadne dovolanie splniť iba v prípade, ak sú splnené kritériá akceptovateľnosti jeho právnej úpravy.

Okrem podmienky nemožnosti dosiahnuť nápravu iným procesným prostriedkom musí byť pre prijatie mimoriadneho dovolania ako prípustného prostriedku naplnený aj predpoklad, že

- právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f),
- a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu.

Z výšky nároku uplatneného v konaní je zjavné, že jeho hodnota zodpovedá charakteristike drobného sporu v zmysle § 200ea ods. 1 O. s. p.. Zákonné ustanovenie, ktoré aplikoval v prejednávanej veci prvostupňový súd pri priznaní zníženej náhrady trov konania, upravuje špeciálnu možnosť súdu pre využitie moderačného práva, v prípade ak ide o drobný spor, a je podmienené pomerom pohľadávky vo veci samej a výšky náhrady trov konania. Dovolateľ pod pojmom neprimeranosť zásadne vidí situáciu, kedy by náhrada trov konania prevyšovala uplatnenú pohľadávku. Dovolací súd reflektujúc závery vyjadrené v citovanom náleze ústavného súdu zdôrazňuje, že využitie flexibility moderačného práva všeobecným súdom, ktorú ustanovenie § 150 ods. 2 O. s. p. pre špecifikovaný okruh vecí umožňuje a priznáva tým možnosť súdu nepriznať alebo znížiť trovy konania, nemožno považovať za postup v rozpore so zákonom. Nakoľko súd úspešnému účastníkovi konania priznal náhradu trov, ktoré upravil na základe jemu zákonom zvereného oprávnenia, nemožno dospieť k záveru, že takýmto postupom súdu, resp. jeho právoplatným rozhodnutím, bol porušený zákon. Dovolací súd zároveň s poukazom na hodnotu pohľadávky zodpovedajúcu rozdielu vo výške priznaných a zamietnutých trov konania zdôrazňuje, že ani posledný predpoklad pre prípustnosť dovolania, teda že si to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu, nemôže byť naplnená, keďže zo všeobecnej úpravy dovolania vyplýva rešpektovanie okruhu tzv. bagateľných sporov, ktorých hodnota akceptujúc princíp výluky ratione valoris jednoducho nepatrí do preskúmvacej pôsobnosti Najvyššieho súdu SR. Dovolací súd tak konštatuje, že pre prípustnosť mimoriadneho dovolania neboli kumulatívne naplnené predpoklady formulované zákonným ustanovením § 243e ods. 1 a je potrebné ho odmietnuť.

Podľa § 243i ods. 2 O. s. p., v konaní o mimoriadnom dovolaní platia primerane ustanovenia o konaní na dovolacom súde (§ 242 až 243d), ak tento zákon neustanovuje niečo iné.

Podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p., ustanovenia § 218 ods. 1, § 224 ods. 1, § 225 a 226 platia pre konanie na dovolacom súde obdobne.

Podľa § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p., odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

Dovolací súd z tohto dôvodu mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora v zmysle § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. a § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. odmietol.

Generálnemu prokurátorovi v konaní o mimoriadnom dovolaní nemôže byť uložená povinnosť nahradiť trovy konania. Povinnosť nahradiť trovy konania v konaní o mimoriadnom dovolaní má ten, kto podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania (viď. § 148a ods. 1 a 2 O. s. p.). V danom prípade dal podnet na mimoriadne dovolanie žalobca. Žalovaný nepodal návrh na priznanie náhrady trov konania o

mimoriadnom dovolaní; a nakoľko mu žiadne trovy konania o mimoriadnom dovolaní nevznikli, najvyšší súd mu vzhľadom na to nepriznal náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní (§ 243i ods. 2 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 2 : 1

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.